

OCTUBRE-NOVEMBRE 2006

La Tota

L'Onze de Setembre se celebrà dignament a Moia amb l'ofrena floral a Rafel Casanova. En la imatge, moment en què el delegat del govern a la Catalunya Central pronuncia el seu discurs

Imatge de la nova oficina Moia

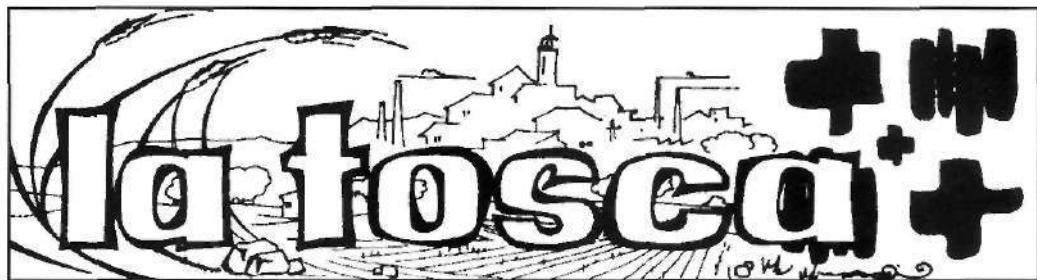
A caixaManresa compartim, amb els clients, projectes i il·lusions, i els ajudem a fer-les realitat. Compartim els reptes del creixement i la millora constant, amb productes i serveis fets a mida. I compartim una especial passió pel territori, les persones i el seu benestar.

caixaManresa

A Moia, per millorar el servei i l'atenció personalitzada, ens hem traslladat.
A partir d'ara els esperem a l'Av de la Vila, 11, tel. 93 830 04 01

www.caixaManresa.es / 902 44 43 42

Índex

Editorial	3
Pluviomètrica	5
Vida municipal	5
El retaule major de Sant Feliu de Terrassola	6
Petita història de «Cal Cristó»	8
L'Esplai	12
El Moianès fa cent anys segons «El Pla de Bages»	13
Octubre-novembre de 1906	13
El romànic oblidat	14
La mona	16
Experiències de la presó: Can Brians. En Carles (e.p.d.)	18
Pensaments caçats al vol	19
Caminades pel Moianès	20
VIII Trobada de la família Bujons	22
Campanades	23
Festes de setembre	24
Medalla d'Or de la URL a Josep Gallifa	32
Publicacions	35
La font de Sant Patllari	38
Necrològiques	39
Noticiari	43

LA TOSCA, 1906-1907

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOIÀ

OCTUBRE-NOVEMBRE 2006

Any 60 Núm. 663-664

Redacció: Joles, 11, tel 93 820 81 38

Impressió: Winhard Gràfics, Moià

Fotografies: Renom, J. Soler,
Arxlu Alsina i particulars

LA TOSCA es membre de l'Associació
Catalana de la Premsa Comarcal

LA TOSCA a INTERNET:

<http://www.latosca.org>
latosca@latosca.org

LLIBERTAT I RESPECTE

S'han produït, darrerament, diversos episodis en què entren en col·lisió la llibertat —concretament, la llibertat d'expressió— i el respecte.

Sense entrar en detalls ni citar noms, sembla que tot-hom hauria d'admetre que la llibertat d'expressió és un dret, laboriosament conquerit, al qual els ciutadans dels països que el reconeixen no han pas de renunciar, perquè tal llibertat pot evitar prepotències, abusos d'autoritat, enganys, etc, i, sobretot, pot contribuir a la recerca de la veritat. És més, es tracta d'un dret que hauria de ser reconegut universalment.

Ara bé, com tots els drets, la llibertat d'expressió també té uns límits: la meua llibertat s'acaba allà on comença la llibertat de l'altre, i la llibertat d'expressió acaba allà on comença el respecte degut a les conviccions, als valors, a l'ideari, als símbols, a les creences, etc, dels altres.

Es tracta, doncs, de conjuminar aquests dos drets: el dret a la llibertat d'expressió i el dret al respecte. I aquest equilibri és possible. Hi ha una dita catalana que fa: «Ben dit, tot es pot dir.» No cal renunciar a la llibertat d'expressió, si hom vol mantenir el respecte als altres. Simplement, cal vetllar les formes. Un pot dir el que pensa, però sense ofendre.

Precisament aquest tarannà respectuós ha estat una constant de la nostra revista, on alguns potser voldrien més crítica, més denúncia, potser fins i tot algunes sàtires. Però els redactors que ens han precedit i nosaltres mateixos preferim pecar pel cantó de la prudència. La primera raó és perquè volem ser exquisidament respectuosos amb les persones i les institucions. La segona, perquè volem preservar la continuïtat. Precisament d'aquí a mig any, si Déu vol, LA TOSCA complirà seixanta anys —efemèride que, evidentment, caldrà celebrar, i ja hi estem pensant—. Doncs bé, si ha pogut arribar a aquesta notable edat és, en gran part, perquè ha estat una revista que ha procurat no crear-se enemics.

Sí, el nostre butlletí fa ús de la llibertat d'expressió, però sempre mira de fer-ho respectant tothom. És el que voldríem veure arreu. I, certament, tots hi guanyaríem.

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Setembre del 2006

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	31	9	21'8	4	2	4	SW	-	
De l'11 al 20	26'5	8'5	16'8	1	3	6	S	69'8	
Del 21 al 30	24'5	8'5	16'6	2	2	6	W	27	96'8

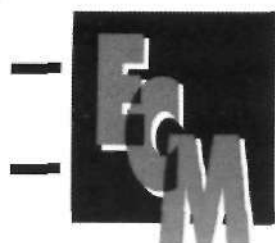
Carles Illa i Casanova té establerts els següents serveis d'informació meteorològica per internet:

MeteoMoia: <<http://www.elmoianes.net/meteoMoia.htm>>

Visió del temps en directe: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam.htm>

Fotografia actualitzada sobre el temps:

<http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam_Foto.htm>

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

VIDA MUNICIPAL

Ple del 27-9-2006

Acta de la sessió ordinària del ple de la corporació municipal celebrada el dia 27 de setembre del 2006.

Constitució definitiva de la societat mercantil «Aigües de Moià S.A.».

Dictamen pel qual es proposa l'aprovació definitiva del canvi de la forma de gestió del servei públic local de subministrament domiciliari d'aigua i depuració d'aigües residuals i la constitució de la societat mercantil de capital social públic «Aigües de Moià S.A.»:

Aprovar definitivament la constitució de la societat mercantil i municipal «Aigües de Moià S.A.» amb un capital social de 140.000 euros, íntegrament subscrit i alliberat per l'Ajuntament per a la prestació del servei públic de subministrament domiciliari d'aigua i depuració d'aigües residuals.

Més notícies municipals

Copiem de la premsa de Manresa («Regió 7» = R7) i de Vic («El 9 Nou» = E9) els titulars d'una sèrie de notícies referents a la vida municipal moianesa:

—15-9-2006, R7: «L'Ajuntament de Moià tanca els comptes del 2005 amb un dèficit d'1,5 milions d'euros. L'informe d'intervenció recomana fer un pla de sanejament, que l'alcalde rebutja. Els comptes es van aprovar pel vot de qualitat de l'alcalde, Josep Montràs. Acord per a una escola municipal de dansa».

—16-9-2006, R7: «Moià projecta reunir el seu ric patrimoni sobre l'home de Neandertal en un museu. La campanya d'excavacions d'enguany es tanca amb més de mil objectes desenterrats. Un poliesportiu convertit en laboratori.

—20-9-2006, R7: «Moià tindrà per primer cop una dona, Laura Camí, en el càrrec de jutge de pau, substituint Isidre José, que cessa voluntàriament. El jutge substituït serà Jordi Guinart».

—21-9-2006, R7: «L'informe d'intervenció de Moià reclama al govern que faci previsions "reals"».

—25-9-2006, E9: «L'Ajuntament de Moià fa un altre crèdit de dos milions».

—30-9-2006, Rt: «Navarcles i Moià milloraran les piscines amb l'ajut de la Diputació».

Odontologia conservadora i estètica
Edodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants

Visites diàries de
dilluns a dissabte

CLÍNICA DENTAL MOIÀ

Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

C/ Sant Josep, 33, 1r, 1a - Tel. 93 820 81 28

EL RETAULE MAJOR DE SANT FELIU DE TERRASSOLA

esprés de les grans pèrdues d'objectes d'art sofertes l'any 1936, especialment de retaules barrocs, és un petit consol poder tenir el record d'algun, record que pot ser merament documental i, per tant, poc satisfactori, ni que ens doni el nom de l'autor i detalls o dades sobre l'obra; però, quan el record és gràfic, la satisfacció és major i podríem dir que, en certa manera, l'obra queda immortalitzada. El perill és que aquesta imatge, quan és única, també pugui desaparèixer, per la qual cosa convé de multiplicar-la per tal d'assegurar-ne la pervivència.

Dic això perquè tinc una fotografia, que ara publico, del retaule major de Sant Feliu de Terrassola, església parroquial del terme municipal de Santa Maria d'Oló, foto que no recordo d'on la vaig treure ni qui la va fer, per la qual cosa he de considerar-la única, ja que no l'he vista mai publicada, i si aquesta unitat és certa, no voldria que aquest record gràfic del retaule es perdés per sempre més.

D'aquesta obra barroca se'n tenen notícies documentals molt completes. Se sap que fou contractada entre els obrers de la parròquia i l'escultor Josep Giol, de Centelles, per un preu no ben determinat, però que sembla que era superior a 265 lliures i que va ser fet entre 1638 i 1641.

Per la fotografia adjunta, es veu que en el retaule es conjuminava la imatgeria exempta amb els quadres pintats, com es feia sovint en la primera meitat del segle XVIII, abans que s'estengués la moda de fer els quadres amb baixos relleus en fusta.

Tenia una socalada de plafons amb òvuls, separats per pilastretes corínties i

tres pisos o andanes de cinc carrers o seccions verticals.

La primera andana era centrada per un manifestador en forma d'edicle acabat amb una cúpula sobre una galeria i flanquejat per columnes de capitell compost i fust profusament decorat amb relleus. Aquest manifestador queda parcialment tapat en la fotografia per una imatge posada allà ocasionalment, per a alguna festivitat determinada. Als costats del manifestador s'hi veuen dos quadres pintats, amb escenes de la predicació de sant Feliu i del judici que li féu un emperador, i més enllà, a cada banda, sengles fornícules amb les imatges corpòries de sant Pere i sant Pau, entre columnes de capitell compost i fust amb decoració de grotesc en el terç inferior. Aquesta primera andana queda separada de la de sobre per un fris profusament decorat i amb frontons de doble cargol sobre les fornícules.

A la segona andana, la imatge principal: una escultura de sant Feliu que sobresurt de la fornícula i sota dossier. Als costats, quadres amb pintures: en una, el martiri del sant, i en l'altra, un àngel traient-lo de l'aigua. Més enllà, altres pasteres amb una imatge corpòria en cadascuna, d'atribució difícil a cap benaurat, pel poc enfocament de la fotografia, fornícules flanquejades per columnes com les de baix, però amb frontó de segment circular.

Al tercer pis, la tríade de la Crucifixió, d'escultura; als costats, quadres amb sant Andreu (sembla), a l'esquerra, i un bisbe a la dreta, i més enllà, cariàtides i petites figures.

Culmina l'obra, en lloc de l'acostumat Pare Etern, un simbòlic colom, entre figuretes i estípits que adapten el retaule

a la curvatura de la volta de l'església.

Aquest retaule era col·locat a ponent, dins la nau principal, de les dues que té el temple, o sigui al revés de com havia estat l'altar major en època romànica, a

orient, tal com és ara, després de la restauració de què va ser objecte no fa molts anys.

Xavier SITJES I MOLINS

PETITA HISTÒRIA DE «CAL CRISTO»

La casa que anomenem Cal Cristo, on es troba la biblioteca de Moià, de la qual hem estrenat l'ampliació, és la casa pairal de la família Coma, nissaga de paraires i comerciants establerta a Moià des de mitjan segle XVIII.

Es tracta d'un edifici de considerables dimensions aixecat en la seva estructura actual sobre un conjunt de solars i edificacions anteriors, durant la segona meitat del segle XIX, pel darrer membre de la nissaga: Josep Coma i Passareu.

Desconeixem del cert el motiu per què la finca s'anomena popularment Cal Cristo. Molt probablement és degut a les inicials del seu propietari, Josep Coma (JC), que apareixen enllaçades en un medalló a la façana de la casa que dóna al parc i al portal de la plaça del Moianès. Les lletres JC enllaçades signifiquen el nom de Jesucrist (en llatí, *Jesús Christus*) i era tradicional posar-les (també en la forma JHS, corresponents a la frase llatina *Jesús Hominum Salvator*, 'Jesús Salvador dels homes') a les llindes de les portes de les cases tot invocant la protecció divina. Aquesta similitud podria haver induït a donar aquest sobrenom a la casa i al seu propietari.

Josep Coma va néixer a Moià l'any 1831. De ben jove es traslladà a Barcelona, on aprengué, al costat del seu oncle Tomàs Coma, important fabricant, tot el que feia referència a l'art tèxtil. A la mort d'aquest sense descendència directa, heretà juntament amb el seu pare la direcció dels negocis de l'oncle. La mort del seu pare en 1861 i la indisposició dels seus germans féu que assumís també el control dels negocis moianesos, ampliant considerablement la fàbrica que ja tenien edificada al carrer de Sant Josep (en el lloc on actualment hi ha l'Esplai). També per aquestes dates

Josep Coma i Passareu

edificà, juntament amb el seu cunyat Benet Ponsa, una gran fàbrica de nova planta a la plaça del Colom (en el desaparegut edifici de l'antic cafè Condal). Durant tota una colla d'anys la seva societat va controlar, en alguns moments de forma gairebé de monopolística, la indústria tèxtil moianesa, que lentament s'anava recuperant de la destrossa que li havia causat la guerra carlina l'any 1839.

En 1869, Josep Coma va comprar les aigües de les fonts de l'Avi i de Passareu a fi de canalitzar-les per millorar el funcionament de la seva fàbrica, cedint-ne l'excedent al municipi, que patia una manca crònica d'aigua. Aquest fet va provocar que els propietaris del Molí d'en Pujol i de Castellnou li posessin un plet, ja que consideraven que el cabal que es

Interior de la biblioteca (any 1935)

Interior de la biblioteca (any 1999)

portava a la fàbrica i al poble els era imprescindible per al funcionament dels seus molins. El plet va durar més de quaranta anys, quedant parcialment resolt a principis del segle XX i de forma total l'any 1931 amb la portada d'aigües de la Crespiera i la completa municipalització del servei.

Josep Coma va engrandir casa i fàbrica adquirint tota una sèrie de solars, terrenys i vells casalots enderrocats fins a configurar l'edifici actual i el gran jardí, que avui és el Parc Municipal. És de notar que en un plànol dibuixat per ell mateix preveia utilitzar únicament la part alta de l'actual parc com a jardí particular i tota la part baixa preveia utilitzar-la com a horta i terra de conreu.

En el testament de Josep Coma, mort l'any 1915 sense hereus directes, es nomenava hereu de confiança Mn. Joan Costa, rector de Moià, i se li transferien totes les seves propietats. Coma havia manifestat el seu desig que aquestes propietats s'utilitzessin en bé de Moià i que de manera especial la casa i jardins es traspasessin a un orde religiós dedicat a l'ensenyament. Si bé el primer pensament de Mn. Costa fou proposar la instal·lació a Moià dels Salesians, se li féu veure que a Moià ja hi havia els Escolapis i les Carmelites, dedicats a l'ensenyament (a més de les Josefines, dedicades principalment a la vetlla de malalts), i que la implantació d'una nova congregació podria ser causa de conflictes, oi més en un poble de poc més de dos mil habitants com era el Moià de les primeries del segle XX.

Fent cas d'aquestes consideracions, Mn. Costa va traspasar la propietat de la casa i tot el conjunt de terrenys que conformen l'actual parc a l'Escola Pia de Moià. Aquesta la va utilitzar com a casa d'estudis, lloc d'esbarjo del noviciat escolapi i durant diversos anys va ser llogada a la família Ziegler (que tenien un membre escolapi) com a casa d'estiueig.

L'any 1933 la Comissió Gestora

Municipal (equivalent a l'Ajuntament) va interessar-se per la casa i els jardins considerant la possibilitat d'instal·lar-hi les noves escoles públiques, a les quals s'estava buscant una ubicació.

El mateix any 1933 es va constituir, impulsada per Jacint Vilardell, l'Associació Pro Monument a Francesc Vihas, amb l'objectiu primordial d'aixecar un monument a la memòria del qui fou fundador de la Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter. En aquesta conjuntura es pensà que una bona opció seria l'adquisició dels jardins de Cal Cristo a fi de convertir-los en parc i obtenir a la vega da un lloc estable per a la celebració de la Festa de l'Arbre Fruiter.

El 21 de novembre de 1933 l'Escola Pia accedia a la venda, la qual s'oficialitzava davant notari el 24 de maig de 1935. El preu va quedar fixat en 56.500 pessetes, de les quals ja s'havia fet efectiva una paga i senyal de 500, i a la signatura de les escriptures se'n lliuraren 39.500 més. La resta es pactava que es pagarien en el termini de dos anys. El començament de la guerra civil va deturar tot el procés i el pagament pendent va fer-se efectiu per part de l'Ajuntament de Moià l'any 1941, ja que les circumstàncies de la guerra havien propiciat la dissolució de l'Associació Pro Monument a Francesc Vihas.

L'any 1934, sota els auspicis de la Caixa de Pensions i dins el marc del desenvolupament de biblioteques impulsat primer per la Mancomunitat de Catalunya i posteriorment, amb l'adveniment de la República, per la Generalitat de Catalunya, s'iniciaven les obres de rehabilitació dels baixos de Cal Cristo a fi d'establir-hi una «biblioteca popular», que seria inaugurada el 16 d'agost de 1935.

L'acte inaugural, coincidint amb la celebració de la Festa de l'Arbre Fruiter, va ser presidit per Àngel Ossorio y Gallardo, aleshores diputat i president de la Festa de l'Arbre d'aquell any, que

Cal Cristo pel cantó del parc

també comptà amb l'assistència de Santiago Gubern, president del Tribunal de Cassació de Catalunya, Josep Maria Boix, director de la Caixa de Pensions, Carles Riba, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, Raimon d'Abadal, historiador i diputat a Corts, Emili Mira, director de l'Institut Psicotècnic, i l'historiador Agustí Duran i Sanpere, a més de diferents autoritats. La primera bibliotecària fou Lourdes Solà.

El nou equipament de seguida prengué embranzida, registrant-se en el seu primer mes de funcionament, tal com esmenta el «Butlletí de la Lliga de Defensa de l'Arbre Fruiter», un total de 1.790 lectors. Pocs mesos després començava la guerra civil; però, malgrat les adverses circumstàncies i les limitacions degudes a la situació, la biblioteca es mantingué en funcionament durant els tres anys que durà el conflicte.

Després de la guerra civil la biblioteca es va convertir, mercès a l'acció d'un grup de moianesos, en un punt generador de cultura, on s'organitzaren con-

ferències, trobades i exposicions ben diverses.

L'any 1998, «la Caixa», fins llavors titular oficial de l'equipament, en va cedir la gestió a l'Ajuntament, que va integrar-la en la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, i finalment, el mes de febrer de 1999, es va estrenar la primera fase del projecte de remodelació i ampliació.

A la primeria dels anys seixanta del segle XX, i fruit de les excavacions que s'havien anat duent a terme a les coves del Toll, es decidí habilitar la primera i segona planta de l'edifici com a ampliació del Museu de Moià, situat a Can Casanova, preveient-se la instal·lació a Cal Cristo dels materials arqueològics, l'Arxiu Històric i una part de les col·leccions d'art. El Museu Arqueològic hi va quedar instal·lat l'any 1966 i la resta del projecte no va arribar mai a executar-se. L'any 1997, en concloure la remodelació de Can Casanova, totes les col·leccions arqueològiques varen ser-hi traslladades, tancant definitivament el Museu i

possibilitant l'ampliació de la biblioteca.

Al llarg dels anys l'edifici ha hostatjat també l'Escola Municipal de Ceràmica, l'Escola Municipal de Música, el Centre de Recursos Pedagògics del Moianès i els Serveis Socials de l'Ajuntament de Moià.

Ramon TARTER I FONTS

L'ESPLAI

Heus ací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Moià (l'Esplai), que extraïem dels butlletins núms. 121 (juliol-agost 2006) i 122 (setembre 2006).

Cada dilluns de juliol (dies 3, 10, 17, 24 i 31), excursions a la platja (Fenals, Blanes, St. Feliu de Guíxols, Palamós, Blanes, respectivament). També cada dilluns d'agost (dies 7, 14, 21 i 28), més excursions a la platja (l'Escala, St. Antoni de Calonge, Blanes, St. Feliu de Guíxols). A remarcar que van tenir molt èxit.

Diumenge dia 6 d'agost, actuació dels Cantaires de l'Esplai a Navarcles.

Dissabte dia 26 del mateix mes,

DOCUMENTACIÓ I BIBLIOGRAFIA CONSULTADES:

—Arxiu Històric de Moià. Fons documental de Josep Coma i Passareu. Documentació diversa.

—«Modilianum», 1ª època (1960-1968)

—«La Tosca» (1947-2006)

—Rossend CASALLARCH I MONTRÀS, *Moià i l'Escola Pia*, Moià 1990.

—Jaume CLARA I ARISA, *L'obra cívica del tenor Francesc Vinas. Cent anys de la Festa de l'Arbre Fruiter* (1904-2003), Moià 2004.

actuació dels Cantaires de l'Esplai a l'Estany.

Diumenge dia 3 de setembre, a les sis de la tarda, ball, animat pel teclista Raimon, i sorteig d'una toia.

Diumenge dia 10 del mateix mes, a la mateixa hora, projecció de la pel·lícula *jQue te calles!*, amb l'actor Gerard Depardieu.

Diumenge dia 17, també a la mateixa hora, ball, animat per Rafel.

Dimarts dia 19, excursió a la Tarra-gona romana i passejada amb vaixell per les rodalies del port.

Diumenge dia 24, a les sis de la tarda, projecció del film *jCamino a la perdi-ciónl*, amb l'actor Paul Newman.

Del 25 al 29, estada a Horta de Sant Joan, amb visites a Gandesa, Batea, Roquetes, Arnes, Vall-de-roures, Ports de Morella, Alcanyís, Calaceit, etc.

Per al curs 2006-2007 hi ha previstes les següents activitats: gimnàstica, ioga, fer mitja, puntes al coixí, dibuix, enquadernació, català, informàtica, pintura, tai-txi, campionat de parxís.

GAS-OILS ROVIRA, S.L.

CALEFACCIONS INDUSTRIES
AGRÍCOLA

MOIÀ Avda. Zona Industrial. s/n
Tel. **830.12.25**

AVINYÓ Antoni Pont, s/n
Tel. **838.72.78**

CALDERS Crta. de Manresa Km 18,4

REPRESENTA
L'ACTIVITAT

C - Campsa

EL MOIANES FA CENT ANYS

SEGONS «EL PLA DE BAGES»

OCTUBRE - NOVEMBRE DE 1906

1 d'octubre de 1906

El número corresponent a la primera quinzena d'octubre de la important revista *L'Art del Pagès*, publica 'l següent sumari:

[...] Discurs de don Francisco Vinas en la Festa del Arbre Fruyter, de Moya
[...]

4 d'octubre de 1906

El dimars pròxim dia 9 d'octubre sortirà de Vich, l'Hm. Prelat pera continuar la Santa Visita Pastoral en varies parròquies del Arxiprestat de Manresa, comensant per la de Monistrol de Calders, quedant encarregat durant sa ausència del govern de la Diòcessis, el Molt Ilustre senyor doctor don Jaume Serra, Vicari General y Dean de la Catedral de Vich.

15 d'octubre de 1906

Han sigut nombrats els següents Vicaris: [...] Mossèn Pere Masramón, a Moya [...]

8 de novembre de 1906

Han sigut nomenats en virtut del concurs únic de febrer últim, els següents mestres:

[...] y pera Monistrol de Calders, don Joan Llòpis Mateu.

12 de novembre de 1906

Promet ser solemníssima la festivitat que se celebrarà demà a les deu del matí a l'iglésia de Sant Francisco [de Manresa], ab motiu de fer la solemne professió religiosa en el «Institut Filles de Nostra Senyora y Ensenyansa», la virtuosa novícia Dolors Vila y Farreras.

Oficiarà en aquesta festa el Rnt. P. Glicerí Nonell, Rector del noviciat de l'Escòla Pia de Moya [...]

23 de novembre de 1906

Bodes d'òr

El diumenge darrer se celebraren a l'iglésia del Convent de les Beates de Vich, les bodes d'òr de la M. Francisca Morató y Sanmartí, de l'antiga y patriarcal masia *La Moratona*, de Moya.

La religiosa, que porta molt be 'ls 74 anys d'edat y els 50 de vida claustral fou acompanyada en aquella festa per la Comunitat y la família que se n'han considerat naturalment molt honrades y ditxoses. El còro, molt ajustat, cantà brillantment la missa *De angelis*, segons l'edició vaticana. Celebrà l'ofici el germà de la citada religiosa, mossèn Josep Morató, assistí per dos nebots mossèn Valentí Cortès y mossèn Just Morató. Un altre nebot, mossèn Josep Cortès, predicà ab molt fervor apropiat a les circumstancies, acabantse amb un *Te-Deum* de Peròsi tant agradable festa.

Transcripció:
Jaume CLARA I ARISA

EL ROMÀNIC OBLIDAT

La vall de Boi va tenir, oportunament, el reconeixement per al seu art romànic, amb la distinció de ser considerada Patrimoni de la Humanitat. A Catalunya n'hi ha més, d'art, romànic i d'altres períodes i estils. El greu problema que pateixen aquestes veritables joies de l'art i la cultura rau justament en el fet que són «patrimoni de la inhumanitat», en la seva forma més perversa: l'oblit, l'abandó, l'espoli... ; la pèrdua, en definitiva, per a tots, d'aquestes vestigis de la nostra cultura, de la nostra història col·lectiva.

El dissabte dia 5 d'agost d'enguany, passaven pocs minuts de les dos quarts de vuit del matí quan recollia en Tomàs per iniciar un viatge en el qual volíem trobar i fotografiar les restes d'algunes de les ermites romàniques del terme d'Oló. Pel que fa a Sant Martí de Puig-ermençol, les seves runes van ser cobertes per

la carretera C-25, amb l'única excepció dels materials que en Joan Raurell Ges, ermità i conservador de Sant Feliu de Terrassola, va poder recollir i aprofitar en l'església esmentada. De Sant Pere de Vilanova, que presumiblement es troba davant per davant de Sant Jaume de Vilanova, després de pentinar intensament la zona, vàrem desistir i esperem en alguna ocasió poder-la trobar, amb la col·laboració de persones coneixedores, com poden ser el mateix propietari del mas Vilanova, o el de Bojons, que, malgrat trobar-se apartat, sembla conèixer molt bé l'indret; el masover del Verdeguer va manifestar no haver sentit mai abans, en els vint-i-cinc anys que viu a la casa, res de les esmentades runes de Sant Pere de Vilanova. El propietari de la Torre de Vilanova era absent, i la casa, malgrat la seva prestància, envoltada de materials de construcció, apa-

rentment reciclats d'altres finques, transmetia una sensació de tristesa i lletjor.

Sant Jaume de Vilanova, adossat al mas d'aquest nom, llueix esplèndidament, amb senyals d'una restauració o neteja recent.

Molt altrament, Sant Miquel d'Oló, i el mas d'aquest nom, són a hores d'ara únicament ombres d'un passat. Probablement, l'acció vandàlica d'alguns i l'omissió d'altres, sumades a la tasca silenciosa, però tenaç, del temps, els elements i la natura, els faran desaparèixer no més enllà dels pròxims deu anys.

Sant Vicenç de Vilarassau, adjunt també al mas d'aquest nom, sembla gaudir de millor estat de conservació. Diem «sembla», perquè, en absència potser dels propietaris, el gossos de la finca, extremament agressius i lliures de qualsevol lligam, ens van fer pensar que el desig de veure l'església s'havia de considerar de menor importància que el de conservar la nostra indemnitat física.

Intentarem concertar una visita en una propera ocasió.

La capella de Santa Creu de la Plana, tot i trobar-se molt malmesa, conserva encara la teulada. Esperem que la propietat, conscient com és de la importància de l'edifici, trobi els recursos econòmics per al seu arranjament.

Quant a Sant Joan Vell, prop del llit sec de la riera d'Oló, s'ha convertit ja en patró de la secada, l'oblit i la desmemòria. L'afegim aquí als únics efectes de deixar constància del ric patrimoni col·lectiu que de forma barroera s'ha perdut en els darrers anys.

Des de les runes de tots aquests llocs s'alça un clam al cel, maleint el sistema econòmic que provoca la fugida de les persones del medi natural i la pèrdua del patrimoni col·lectiu d'aquest entranyable boci de món.

Antoni MORA VERGÉS
(Castellar del Vallès)

LA MONA

la casa on vaig néixer, al carrer de les Joies (cal Soldevila), l'avi Pere era pastisser. Natural de Solsona, va aprendre l'ofici a Barcelona i en casar-se s'establí a Moià.

En aquella època no es menjava rebosteria tan sovint com es fa ara, però en festes assenyalades els grans gibrells de casa, de coure, nets i preparats per a l'ocasió, s'omplien de mantega, ous i xocolata. Després l'avi ho tirava dins els motlles i ho portava a coure al forn de cal Sallas, parents nostres que regentaven una fleca a la plaça Major, ja que a casa no teníem cap forn amb tanta cabuda.

Els pastissos que feia l'avi tenien fama. Per Nadal, en una llarga taula de marbre, elaborava torrons. Amb un rodet aplanava la massa i hi posava ametlles i avellanes. Feia motlles de massapà i fruita o en una planxa roent cremava el rovell. Tota la casa s'omplia d'una olor dolça, agradable, que encara em perdura en el record.

La data estrella per al lluïment de l'avi era la de la mona de Pasqua. La gent la hi encarregava amb antelació. Uns hi volien ous, altres ninots de sucre i xocolata i alguns només hi volien plometes de colors. Jo em mirava embadalida aquelles petites obres d'art i l'avi, potser inconscientment, em prometia, essent com era el meu padrí, que la més maca seria per a mi.

Jo me les mirava, triava, canviava de parer, i la meva mona quedava apartada de les altres perquè ningú no s'enamorés d'aquell pastís que la nena havia escollit. I arribava Pasqua i el menjador i l'aparador de la botiga quedaven plens de tota mena de mones. Jo de tant en tant mirava el lloc on el meu padrí havia deixat el meu regal per assegurar-me que no l'havien venut.

I arribava el migdia. La taula i l'aparador es buidaven i només quedava la

meva mona solitària. La trobava tan bonica que se'm feia la boca aigua en pensar com seria de deliciosa.

El desencant arribava un xic més tard, quan entrava a la botiga una bona clienta que s'havia oblidat d'encarregar la mona per al fillol. L'avi li deia que s'havien acabat, la mare li explicava que encara quedaven quatre pastissos, però la clienta suplicava que li busquessin una mona. Llavors jo veia amb els ulls plens de llàgrimes com la meva mona solitària desapareixia de la taula i passava a les mans de la clienta. M'havia quedat sense mona.

L'avi, per calmar el meu desconsol, amb trossos de pa de pessic procurava fer una mona, que jo quasi no tastava. I això va passar molts anys, fins que sabia que era inútil triar la mona perquè no seria pas meva.

Recordo que un any, pocs dies abans de Pasqua, l'avi va emmalaltir. Es trobava molt preocupat, perquè els clients vindrien a la botiga per als encàrrecs i ell no podria elaborar les mones. El meu pare era un intel·lectual i mai no havia après l'ofici de pastisser. El seu camp era la banca, la música, la literatura, el dibuix i la Creu Roja; però, en veure l'avi tan preocupat, va dir-li que ell ja s'encarregaria de les mones.

Recordo el pare batent ous, muntant clares, fonent la mantega. Pujava i baixava contínuament l'escala perquè l'avi li resolgués els molts dubtes que tenia. El seu pare li ho explicava i li deia que mirés la llibreta on tenia apuntades mesures i quantitats.

Jo veia el pare pujant el carrer de les Joies amb les mones acabades de treure del forn. Després, amb un gros ganivet, les partia, les farcia, als voltants hi posava l'ametlla trinxada i, finalment, amb una paperina de roba les decorava.

Acabada l'elaboració, pujà al dormito-

ri de l'avi i li ensenyà la feina ben feta. El malalt sospirà alleujat. La clientela tindria mona i la bona fama que tenien els seus pastissos no es perdria, perquè el pare, seguint les seves indicacions, havia treballat tan bé com ell.

L'avi va demanar que jo pugés a la seva habitació per triar la mona. Vaig dir-li que no la volia, perquè tampoc no seria meva. El pare i la mare, ja que jo no volia fer-ho jo, van escollir-la per mi. Era preciosa, amb rosetes de mantega i xocolata, amb palmells roses, amb una caseta de xocolata.

Va arribar l'hora de dinar i, com cada any, va entrar la clienta despistada que no havia encarregat la mona. Jo, com sempre i ja resignada, veia que el regal de l'avi aniria a parar a unes altres mans; però aquell any el meu padrí havia dit als pares que aquella mona era per a mi i

que, per més clients que supliquessin, la nena no es quedaria sense mona.

I per primera vegada vaig gaudir d'una mona de Pasqua. La més deliciosa que mai hagi menjat, feta pel pare, que no tenia més nocions de pastisser que les resultants de veure com treballava l'avi i sota les seves observacions, que tenien un to màgic, quan elaborava els pastissos.

Aquest article es basa en una idea que va donar-me la Dolors Esteva-deordal, que recorda l'avi i com eren de bons els seus pastissos. Ella creu que els moianesos haurien de saber més dels nostres avantpassats, dels oficis. Així estendríem cultura moianesa a la joventut.

Agustina CANTÓ

Josep Ma. Ferrer i Serra
Arquitecte

Plaça St. Sebastià, 6, 1r - 7a, 08180 MOIÀ
Tel. 93 820 80 21 Fax: 93 820 76 03
e-mail: arquitectura-ferrer@coac.net

EXPERIÈNCIES DE LA PRESÓ: CAN BRIANS. EN CARLES (E.P.D.)

Un altre dels centres penitenciaris creats per la Generalitat de Catalunya és el de Can Brians, a la població de Sant Esteve Sesrovires, comarca del Baix Llobregat. He visitat aquest centre diverses vegades perquè també hi ha presos del Maresme. Per la seva situació geogràfica no hi podia anar gaire sovint. Avui l'escrit no versarà sobre les impressions en aquesta presó: ho deixo per a un altre article. En aquest voldria retre un homenatge de record a un pres que hi vaig conèixer i amb qui ens férem força amics. Li agradava molt escriure articles amb reflexions sobre de les circumstàncies en què es trobava. Després de molt temps de no saber notícies seves, vaig assabentar-me que un dia, al matí, l'havien trobat mort a la seva cel·la. Havia trobat aquella llibertat que tant desitjava. Que descansi en pau, el meu bon amic Carles. Havia comès un delictes molt greu. N'estava profundament penedit i solament esperava quedar lliure per demostrar-ho a tothom fent el màxim bé possible.

Aquí transcripció l'última carta que vaig rebre d'ell. És un bon retrat de com era. Probablement algun altre dia en tornaré a parlar. Que al cel ens puguem veure.

Benvolgut i estimat P Josep Maria: Espero que quan rebis aquesta carta et trobis de la millor manera possible. Jo, per desgràcia, encara no puc dir el mateix; són massa els anys de presó i massa els incidents en la meua vida.

D'una vegada per totes tinc ganes de posar arrels i de portar una vida com Déu mana. T'asseguro que és així. He crescut molt, principalment entre murs i reixes; he passat malalties, traumes, trastorns... Però ara el que més m'interessa és el futur; un futur sense inci-

dents, on em pugui sentir orgullós dels meus actes, igual que les persones que estiguin al meu voltant.

La felicitat, què és? Jo no l'he experimentada, potser alguns moments, però necessito experimentar-la en tots els aspectes, i això, en gran part, depèn de mi mateix.

Penso que créixer a la presó m'ha fet madurar molt, cada vegada més, ja que ara veig les coses molt diferents d'abans. Tanmateix, cada dia descobreixo coses noves, però la manca de llibertat la sento molt a dins meu, sofreixo, pateixo... Quan acabarà aquest calvari?

Encara em queda camí per fer i per sofrir; però, al cap i a la fi, què és la vida sinó una lluita contínua? En la societat s'ha de lluitar, perquè la vida així ho contempla. Però és una lluita molt diferent de la d'aquí dintre, i els fruits són també diferents.

En Carles s'ha fet gran. Vaig ser empresonat el 25 de febrer de 1987... Des d'aleshores l'infern ha estat constant dins meu. Per què? He hagut de conèixer moltes coses bàsiques i fonamentals de la meua vida, sobretot, qui sóc i el perquè de tot.

Tinc ganes de viure, de treballar, de somriure i de donar alegries als qui m'envolten. I és molt demanar, això? Senzillament, portar una vida normal.

Arriba un moment en què la presó només et fa mal, però mal de veritat, et frena, et deprimeix. Ara bé, hom ha de ser fort i tirar endavant amb força, coherència i serenor. Aquesta és la sortida més digna. Tot i això, el fet d'estar tancat et fa mal, i arriba un moment que te'n fa molt, de mal.

Durant els meus anys de presó sempre he lluitat per trobar la meua identitat i rentar-la de tot el que li hagi fet mal.

Prego perquè ben aviat arribi el dia de la felicitat, pugui sortir i fer les coses com les fan les persones normals.

Sé que costarà que em creguin. També sé que vindran proves. Ara ja tinc quaranta anys, continuo empresonat i tinc un futur incert. Les llàgrimes em calmen, em fan reflexionar, meditar, i veure que, per damunt de tot, dedicaré tot el que em resti de vida als qui sofreixen. Necessito i vull estimar, vull donar sense esperar res a canvi, necessito fer-ho i ho faré.

Necessitaré ajuda per a refer la meua vida, però crec que, amb les persones

adequades, en Carles ressuscitarà. I penso no defraudar ningú.

Josep Maria, en Carles ha canviat, està ple de sentit comú. Ja tot depèn que es comenci a obrir la futura llibertat. Serà un llarg camí, però un camí que estic segur que sabré recórrer sense doblegar els genolls. Diuen que m'esperen sorpreses; espero que siguin bones com tu i jo desitgem.

Amb tot el meu afecte, que Déu et beneeixi, CARLES.

Presó de Brians, 20 d'abril del 2001.

Josep M⁹ OLLER, escolapi

PENSAMENTS CAÇATS AL VOL

Hi ha tres ocasions en què ens enreden descaradament: després d'una cacera, després d'una guerra i durant una campanya electoral.

N'hi ha que en saben, d'enganyar. Però si et fixes una mica en la ganyota que fan els seus llavis, t'adonaràs que t'enreden.

Les mentides del cor es reflecteixen a la cara.

Si vols que algú et segueixi, passa al davant.

Els moralistes són aquells que es graten allà on els fa més picor.

Ha de pesar més la nostra pròpia consciència que no pas les opinions de mig món.

La consciència tranquil·la és el millor coixí per a fer una bona migdiada.

El més terrible no és pas la mort. El pitjor de tot és morir-se.

Les tres humiliacions més terribles de la vida són: la malaltia, la vellesa i la mort.

Quan una dona pot semblar deu vegades més jove que la seva filla, se sent felicíssima.

Tots tenim pensaments necis: el que passa és que n'hi ha d'eixerits que els saben dissimular.

El millor remei per a l'avorriment és el treball; les diversions són un pobre pal·liatiu.

L'avorriment va entrar al món perquè va trobar oberta la finestra de la mandra.

Només l'home s'avorreix; els animals no ho fan mai.

Val més exposar-se a haver-se de penedir d'haver fet alguna cosa que no pas penedir-se de no haver fet res.

Procurar que ens admirin no costa gaire; el que costa és assegurar que duri l'admiració.

Sebastià CODINA
(«Vacarisses», setembre 2004)

CAMINADES PEL MOIANÈS

Continuant el cicle de caminades curtes per diferents llocs del Moianès, que organitza Rivendel, el diumenge dia 9 de juliol es va fer la setzena caminada. A les vuit del matí vam sortir, des de la plaça Catalunya o dels ànecs, de Moià, una colla de trenta-vuit caminaires. Vam anar cap al camí ral de Vic, el qual ha estat asfaltat fa poc fins a la riera de la Torreta que baixa de Passareu i el Riu, vam passar pel costat del pont de les Graus i vam prosseguir per un camí ample que puja suaument, deixant a la nostra dreta la casa de Vallabús, fins a la Granoia, casa habitada i en plena activitat pagesívola i ramadera.

Allí vam girar a la dreta per anar cap al camí de Ferrerons, i el seguirem un tros en direcció a la carretera de Vic, que vam travessar per anar cap al camí del Masot. Ja en aquest camí, ens vam desviar a la dreta, per anar a veure el roure gros del Masot. Tornats al camí que porta fins a la casa el vam seguir i, passada la casa, ens vam desviar a l'esquerra per un camí que ens portà fins a la bassa del molí del Masot, bassa que està seca, ja que fa molt temps que no plou, el molí està enrunat i ple de vegetació; per tant, ens el vam mirar de dalt estant.

Tot seguit vam anar per corriols de vaques fins a trobar el camí dels Clapers, casa que està en plena activitat, ja que hi ha masovers que en tenen cura. Passada la casa vam baixar girant a l'esquerra pel camí que ens conduiria cap al serrat de la Llebre, fins a trobar la riera que baixa del Gai i del Masot i que s'ajunta amb el torrent Sec. Vam seguir, girant a la dreta, i pel llit del torrent, que estava ben sec, vam anar cap a la font Gargota, que rajava molt poc, però rajava. Allà vam esmorzar i ens varen explicar una llegenda sobre el temps feudal a Moià.

Seguint el torrent Sec, un tros més avall vam agafar el camí, ara ample i solei, que ens portaria fins a la masoveria vella de la Gònima i a la Gònima mateixa. Vam passar per davant d'ambdues cases i tot seguit, per la quintana de la Gònima, vam arribar a la casa de Castellnou. Abans, però, vam travessar un torrent pudent provinent de la zona industrial que aboca les aigües brutes directament a la riera de Castellnou, aigües que no passaran mai per la depuradora, ja que no hi ha cap mena de canonada que les hi pugui conduir; potser algun dia això s'adobarà; esperem que mentrestant no hi hagi cap desgràcia.

✓ LÀMINES IMPERMEABILITZANTS
✓ PREPARATS ASFÀLTICS
✓ MÀSTICS I PERFILS PER A JUNTS
✓ AILLADORS TÈRMICS I ACÚSTICS

✓ ADITUS PER A MORTERS I FORMIGONS
✓ PINTURES PER A LA CONSTRUCCIÓ
✓ PRODUCTES ANTICORROSIUS

ASFALTEX
Prestigi en Impermeabilització

Ctra. Molins de Rei a Rubí, km. 7,3 VALLDORREIX (Barcelona) ☎ 936 747 112 - Fax 935 894 393 E-mail: asfaltex@adv.es <http://www.asfaltex.com>

Els caminaires escoltant les explicacions de Núria Padrís

Una vegada a Castellnou, el seu cuidant i encarregat, en Martí Mas i Forcada —el qual, lamentablement, ha mort a finals de setembre—, ens va ensenyar una mica l'antic molí i la bassa que hi ha dessota la casa. No ho vam poder veure bé, ja que tot el conjunt està en obres i hi havia llocs poc segurs; per tant val més ser prudents i esperar que s'acabi d'arranjar i es pugui veure bé.

Vist Castellnou per fora, vam seguir camí entremig de camps segats fins a arribar a l'avinguda de la Indústria, i al final del carrer de Massamsó vam donar per acabada l'excursió.

Esperem la propera, a veure per on ens portarà.

Sebastià PADRISÀ

CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ

DR. Carme Mendoza Saera
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.906

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

VIII TROBADA DE LA FAMÍLIA BUJONS

Pel setembre és quan fem la trobada de totes les branques de la família Bujons, originaris del mas Bojons, parròquia de Sant Feliu de Terrassola i municipi de Santa Maria d'Oló.

No puc frenar la imaginació ni el pesigolleig de dins tot preguntant-me: quantes persones voldrien reunir-se amb les seves arrels?

El pensament fugisser vola enllà del mas Bojons, enmig d'arbres, de camps daurats com un mar d'espigues, núvols i fum de llar de foc, de tranquil·litzadors esquellots, d'ovelles pausades, de xais i vaques, d'aquella inoblidable olor de palla fermentada, d'aquells rústics gronxadors fets enmig de centenàries alzines. I les rialles d'aquells mossos juganers que ens miraven quan arribàvem a passar-hi uns quants dies, els crits il·lusionats de «Padrí! Padrina! Ja som aquí». I, tan bon punt havíem arribat, ens donaven un feix de regalèssia, d'un gust exquisit.

D'aquest mas pagès per excel·lència, fa goig veure'n avui la descendència i la diversitat que hi ha en la gran família: metges, paletes, cosidores, perruqueres,

professors, cuiners, psicòlegs, pedagogs, advocats, teixidors, pagesos, etc. Però el que ens dóna valor no és el que som, sinó com som: gent senzilla, diversa i de família.

Tot plegat, història i gent, fa expandir l'ombra dels anys que obre camins de pau enllà del bosc perenne. Junt i relligat, retrobem la llum volguda, la que ens fa de punt de referència.

La meua mare, Pepeta Bujons i Salada —dona molt valenta, a qui dedico aquest escrit—, és la tercera dels cinc fills del mas Bojons. Temps era temps, plàcid i dur, amorós i aspre, però autèntic, latent en el passat, el present i el futur, endolcit pel bleix dels anys, que tot ho dignifica.

Ens retrobem cada any, els qui podem. És gratificant sentir les veus de tots en un sol so, mans que amanyaguen mans, on els delits sense paraules omplen els cors de calidesa humana.

Passats els anys, hi ha qui falta; ja no veiem la seva presència: vellesa, malaltia, mort. Però noves presències de joves i nadons alegren la trobada: néts i besnéts, Bujons o no Bujons. Des del temps i el ser de cadascú, vivim allu-

El mas
Bojons fa
bastants
anys

nyats, però ens coneixem. Cada oracle humà desvetlla amb força la tendresa a la mirada, on freqüentment de pells fines i colrades s'entrellacen en un sol batec d'una mateixa sang.

Aquest any, la il·lusió i la cara endolida de la meua mare quan petonejava tot abraçant els seus cosins i cosines, enyoradissa per l'absència de la tieta

Angeleta (la seva germana petita), per malaltia, m'ha quedat gravada a la ment.

En aquesta trobada compartim unes quantes hores. I una remor ben nostra se'ns remou a dins quan diem: «Adéu-siau i fins a l'any vinent!»

Clara SOLÀ I BUJONS

CAMPANADES

LA TELEVISIÓ LLEUGERA COM A TERÀPIA

En una d'aquelles conferències en què el ponent té la mania d'acusar sempre la majoria de programes televisius dient que són lleugers, buits i mancats de contingut, una noia, entre moltes altres amigues, alça la mà i demanà la paraula per expressar la seva discrepància. Digué: «Jo crec, senyor, que la lleugeresa de què vostè acusa molts programes de televisió populars és, justament, el que fa que tinguin tants addictes i seguidors. Aquests programes se'ls mira tanta gent, precisament, perquè no t'obliguen a pensar, ajuden a desconectar la ment de tants problemes com avui ens aclaparen. Francament, els programes lleugers, que avui proliferen, penso que constitueixen una necessitat, un servei social; no busquen crear problemes sinó fer passar l'estona.»

Jo, en aquesta senzilla col·laboració a LA TOSCA, m'atreveixo a dir que la simple distracció davant la «tele» pot constituir i constitueix una teràpia, una cosa bona. Els mitjans de comunicació, amb tantes guerres i violència, porten desequilibri.

LA LLISTA DE SCHINDLER I TOTS ELS HOLOCAUSTS

Cada vegada que he vist la pel·lícula *La llista de Schindler*, del director Spielberg, referent a l'Holocaust jueu, la memòria meua reté les vies paral·leles de rails, llunts, per on els trens aniran

conduint centenars de presoners al lúgubre infern dels camps nazis d'extermini a Auschwitz o altres llocs.

Molts ens mirem la pel·lícula des d'un punt de vista reduccionista, com si *La llista de Schindler* tractés de la dramatització de l'Holocaust hebreu o sionista. El mateix director Spielberg, que va rodar el film, ens adverteix que, abans que tot, es proposa fer la denúncia de les atrocitats o genocidis comesos no fa pas massa anys, en nom de les més variades creences, àdhuc religioses, i consignes ètniques que cada dia floten més en l'ambient i aniran revenint de mica en mica. L'ambivalència de tot ésser humà (ara home, ara bèstia) és un fet i no cal posar cara de bons minyons. Actualment, els qui van ser presents en el no llunyà genocidi de Ruanda fan el que poden per oblidar-lo.

Tornant a *La llista de Schindler*, qui no recorda Amon Goet, oficial de les SS, el qual, des de la garita de guàrdia, feia punteria, per entretenir-se, contra els presoners?

Giles Deleuza, filòsof, ens adverteix que els crims de l'home mostren l'arquetip humà, sempre capaç de repetir la barbàrie. Spielberg, que rebé uns quants Òscars, rodà *La llista de Schindler* en blanc i negre, tal com és la vida. La pel·lícula és una feroç denúncia de les atrocitats comeses per l'espècie humana, arquetip de la bèstia.

Mn. Pere CAMPÀS BONAY

FESTES DE SETEMBRE

Sota aquest títol englobem les diverses activitats festives realitzades a Moià durant aquest mes a cavall d'estiu i tardor.

NOU GIMNÀS

El dissabte dia 2 de setembre, de sis a vuit de la tarda, es va inaugurar el nou gimnàs, de Moià Sport S.L., situat al c/ de Feliu Comadran, 29-33 (al costat de

la nova piscina municipal), tel. 93 830 12 50. Simultàniament es féu una jornada de portes obertes. L'establiment consta d'una zona d'aigua (sauna i jacuzzi), vestidors, sala de parquet (pilates, gimnàstica suau, gent gran, aeròbic, jazz, dansa oriental, etc), sala de tatami (judo infantil, judo adult, karate infantil, karate adult, condicionament físic), ciclisme *indoor* i sala de *fitness*.

Exterior del nou gimnàs

La sala de
ciclisme

TROBADA DE PUNTAIRES

El diumenge dia 10 de setembre, a partir de les deu del matí, va tenir lloc al parc municipal l'11ª Trobada de Puntaires a Moià, organitzada per les Puntaires de l'Esplai. A més de poder observar el treball de les artistes del boixet, el públic podia comprar a les parades que hi havia instal·lades. També es féu un esmorzar i se sortejaren obsequis. La trobada acabà pels volts de la una del migdia.

V FESTA BARROCA

El mateix diumenge 10 de setembre, a partir de migdia, es desenrotllà, amb gran èxit, la cinquena edició de la Festa Barroca, «retorn al 1714», aquesta vegada amb guió de Ramon Tarter i l'actuació d'una quarantena de moianesos. A les dotze, a la plaça de Sant Sebastià, s'aplegà la gent per escoltar com un firaire cantava un romanço sobre la guerra de Successió i, fent-s'ho venir bé, s'organit-

zava una cercavila —animada pels Timbals i Diablers de Castellterçol— pels carrers de Sant Sebastià, Sant Josep, Comerç, Sant Antoni i Rafel Casanova, desembocant a la plaça de l'Hospital, on es féu un tast de coca, llonganissa i moscatell.

A partir de les sis de la tarda, tenien lloc entorn de l'església parroquial i plaça Major moltes activitats: escenificació del casament de l'hereu de Can Casanova (amb la intervenció dels Grallers de Moià), de l'elecció del conseller en cap, de la darrera junta de guerra i de la batalla de l'Onze de Setembre; concert de romanços a càrrec de Jaume Arnella i un acordionista; presentació del llibre *Barcelona 1714*, d'Oriol Garcia i Quera; concurs infantil de dibuix; jocs tradicionals; mercat de productes indians i tradicionals; xocolatada popular; sopar amb botifarra, vi i aiguardent; passejada amb ases, ponis i cavalls de tir.

Aspecte de la trobada de puntaires

Aquesta Festa Barroca, que resulta molt vistosa (fins i tot hi figurà la representació de dos canons) i concorregu-

da, era organitzada pel Museu Municipal i la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament.

Els canons durant la cercavila

L'escenificació del casament

ONZE DE SETEMBRE

El dilluns dia 11 de setembre se celebrà a Moià la Diada Nacional de Catalunya de la forma ja habitual.

A les vuit del matí alguns caminaires sortiren de la plaça de Sant Sebastià per arribar al Grony de la Torre de Casanova, on, a dos quarts d'onze, es renovà la hissada de la bandera catalana. Altres persones hi havien arribat amb cotxe fins a Creu Vermella. Hi hagué coca i refresc per a tothom.

A tres quarts de dotze començà a la plaça de l'Hospital, davant el monument a Rafel Casanova, una audició de sardanes, interpretades per la Cobla Jovenívola de Sabadell. A dos quarts d'una arribà la comitiva d'autoritats i representacions i es procedí a l'ofrena floral, presidida per Josep Ramon Mora i Villamate, delegat del govern a la Catalunya Central. Hi actuà de presentadora la regidora de Cultura, Teresa Terricabras, s'ofrenaren una setantena de rams i

Aixecament d'un castell humà

Actuació de la coral i dels músics

paneres (d'entitats, partits polítics, institucions i particulars), hi parlaren l'alcalde de Moià, Josep Montràs, i l'esmentat J.R. Mora. El cant dels Segadors fou executat per la Coral de Moià, dirigida per Carles Farreras i acompanyada per joves intèrprets de l'Escola de Música de Moià. Al final actuaren els castellers Tirallongues, de Manresa, amb un dos de sis, un tres de sis i un pilar de quatre, i prosseguiren les sardanes.

Per la seva banda, l'Ateneu organitzà un dinar popular i, a la tarda, una sessió de poesia musicada, sota el títol «Víctima i botxí».

LA FIRA-MERCAT

Els dies 16 (dissabte) i 17 (diumenge) de setembre se celebrà la XXXIX Fira-Mercat de Moià, a la zona del pavelló poliesportiu. Abans s'havia repartit un detallat programa de mà, amb portada dibuixada per Daniel Téllez. Encara que el temps era rúfol, es desenrotllaren els següents actes: dia 16, a les deu del

matí, obertura de la fira-mercat; a les quatre de la tarda, al camp de futbol, primer partit de lliga (Moià - Sta. Maria d'Oló), intercalant-hi les actuacions de Joan Tantià, de Castellterçol, que posà el jou als bous, i de Joan Vila, que modelà troncs amb el xerrac, mentre Andreu Estruç feia culleres de fusta; a les cinc de la tarda, inauguració oficial, presidida per Joan Barniol i Garriga, director dels Serveis Territorials a Barcelona del DARP; durant tot el cap de setmana, a la zona de ramaderia, exposició de tractors antics i d'eines antigues; en altres zones, exposició de motos clàssiques, de cotxes nous i de segona mà; mostra d'energies renovables; a dins del pavelló, una trentena d'estands i l'Rali Scalèxtric Vila de Moià, a càrrec de Santiago Ferrero i Xavier Lindo.

Simultàniament, a la plaça del Saiol, s'hi instal·là un envelat amb servei de bar i restaurant, sota el lema «Moià ve de gust». Pel carrer del Remei hi havia les parades del firaires, i al carrer de Feliu

L'scalèxtric

El partit de horseball

Comadran, les atraccions per als més petits.

El diumenge, a dos quarts de deu del matí, I Trobada de Motos Clàssiques de Moià. A les deu, concurs de truites, presentat per Pep Palau; hi participaren una trentena d'infants. A les onze, engegada de tractors. Durant el matí, ascensió amb el globus de la Caixa de Manlleu. A dos quarts d'onze, sortida de les motos clàssiques i visita a les coves del Toll. A les onze, perruqueria de gossos i sortida dels tractors antics. A les dotze, desfilada i lliurament de premis del II Concurs de Bellesa Canina. També, passejada de les motos clàssiques pels carrers de la vila. I encara, al camp de futbol, espectacle lúdico-festiu titulat «Amb el cafè... deixa't d'històries», amb la col·laboració de l'Ateneu. A dos quarts d'una, a la zona ramadera, novament junyida de bous, i a l'envelat, final de la trobada de motos, amb vermut i lliurament de records. A la una, xerrada sobre energies renovables i ús eficient de l'energia. A les quatre de la tarda, lliurament de

El globus

premis del I Rali Scalèxtric. A les cinc, partit de *horseball* (bàsquet a cavall) i passejada de ponis. A les sis, nova xerrada sobre l'energia. També, desfilada de modes de tardor-hivem. A les set, exhibició dels tractors antics.

AMPLIACIÓ DE LA BIBLIOTECA

El divendres dia 22 de setembre a les set de la tarda havia de fer-se la inauguració de l'ampliació de la biblioteca de Moià. Les autoritats, però, es retardaren i es féu mitja hora més tard, amb gran afluència de gent, això sí, malgrat el plujim que de tant en tant queia.

En la primera part de l'acte, tinguda al davant de l'entrada principal de la biblioteca (o sigui a la plaça del P. Sagrera), va actuar com a presentadora la regidora de Cultura, Teresa Terricabras, i van parlar dos il·lustradors convidats (el moianès Picanyol i la barcelonina Roser Capdevila), la bibliotecària Montserrat

Serra, la directora general de Promoció Cultural, Assumpta Bailac, l'alcalde de Moià, Josep Montràs, el diputat de Cultura, Carles Ruiz, i el conseller de Cultura de la Generalitat, Ferran Mascarell.

Després tothom pogué visitar les noves instal·lacions i tastar un refresc a l'Esplai. També, malgrat el mal temps, es representà l'espectacle «Devorallibres», a càrrec de la companyia Toniton.

Amb aquesta ampliació, la biblioteca ha duplicat el seu espai i ha estrenat una nova organització, un fons audiovisual i una zona per a connectar-se a internet sense cables amb ordinadors portàtils. L'establiment ara ocupa la planta baixa i el primer pis de l'edifici conegut com a Cal Cristó (vegeu, en aquest mateix número de LA TOSCA, l'article de Ramon Tarter sobre la història d'aquesta casa, confegit en l'escaiença d'aquesta inauguració).

Les autoritats tallant la cinta

Moment en què parlaven els il·lustradors

L'espai d'audiovisuals

MEDALLA D'OR DE LA URL A JOSEP GALLIFA

F I dimecres dia 27 de setembre a les dotze del migdia es va fer a ESADE (av. de Pedralbes, 60-62, Barcelona) l'acte d'inauguració de curs de la Universitat Ramon Llull (URL), integrada per tota una sèrie de centres docents superiors (com l'Institut Químic de Sarrià, Blanquerna, Enginyeria i Arquitectura La Salle, ESADE, etc). Doncs bé, durant aquest solemne acte es féu el lliurament de la Medalla d'Or de la URL al professor de Blanquerna Josep Gallifa i Roca, moianès, després d'haver exercit eficaçment els càrrecs de vice-rector acadèmic i secretari general de la URL (1994-2006).

L'acte comptà amb una selecta representació moianesa, encapçalada per l'alcalde de la vila, Josep Montràs. Bo i felicitant el nostre il·lustre convilatà i els seus familiars per tan alta distinció, reproduïm tot seguit l'acord del patronat de la URL i la *laudatio* llegida per Josep M. Garrell i Guiu, actual vice-rector i secretari general de la universitat esmentada. No cal dir que l'homenatjat agraié el guardó amb un escaient discurs.

ACORD DEL PATRONAT

Reunida la Junta de Patrons de la Fundació Universitat Ramon Llull el 15 de juny del 2006, es proposa de concedir la Medalla d'Or de la Universitat al Dr. Josep Gallifa i Roca, secretari general de la URL des de 1991 fins al 2006 i vice-rector acadèmic de 1994 al 2006.

El secretari del Patronat de la Fundació Universitat Ramon Llull, en nom del conjunt del Patronat, destaca la important tasca realitzada i la seva constant dedicació en favor de la Universitat com a secretari general i vice-rector acadèmic de la Universitat Ramon Llull. El Dr. Josep Gallifa ha treballat intensa-

ment des dels inicis de la URL, l'any 1991, i ho ha fet i ho continua fent amb la mateixa il·lusió, i fins i tot més, que el primer dia. Ha viscut la trajectòria de la URL des de les primeres passes i en coneix la història com pràcticament ningú.

Els assistents es mostren d'acord amb la iniciativa i es pren per unanimitat l'acord següent: «Concedir la Medalla d'Or de la Universitat Ramon Llull al Dr. Josep Gallifa i Roca.»

«LAUDATIO»

Glossar la trajectòria i els mèrits d'una persona és sempre una tasca feixuga. Si a això hi afegim que s'ha de fer de manera breu i que la persona a elogiar és un company i amic, la feina és encara més complexa. També és un gran privilegi que he d'agrair.

Vaig conèixer el Dr. Gallifa durant una de les seves incomputables accions per la millora d'aquesta universitat. Va ser ja fa una pila d'anys, tot desenvolupant uns plans pilot de qualitat que, coordinats per l'Agència Catalana de Qualitat, el Dr. Gallifa va impulsar des del rectorat. Personalment, i com a professor de l'Escola d'Informàtica de La Salle, vaig poder copsar la seva preocupació per la globalitat de la universitat, el neguit per preguntar-se sobre la qualitat dels nostres estudis, l'aspiració a millorar incessantment la nostra activitat. I sempre des de la perspectiva del sistema universitari català, espanyol i europeu.

Des d'aquella primera experiència, les circumstàncies han volgut que hagués-sim de treballar junts uns quants anys. Primer, com a delegat del rector Gassiot per a les Tecnologies de la Informació i la Comunicació i després com a membre de l'equip rector durant el primer mandat

Josep
Gallifa
amb la
medalla
d'or

de la rectora Giménez-Salinas. La feina ens ha fet compartir alegries, preocupacions, confidències i moltes hores de reflexió. El Dr. Gallifa, en Josep, ha estat sempre la nostra «memòria»; un terme col·loquial que ell va tenir a bé d'acceptar i amb el qual sempre li hem volgut reconèixer el saber acumulat d'un munt d'anys al capdavant de la universitat: el saber de l'experiència que sempre ha compartit amb tots nosaltres.

Josep Gallifa i Roca va néixer a Moià el 17 d'agost de 1960. Casat i amb dos fills, es llicencià en matemàtiques a la Universitat de Barcelona (UB) l'any 1982. Quatre anys més tard (1986), i a la mateixa universitat, rebia la llicenciatura en filosofia i ciències de l'educació. Completà la seva formació acadèmica allà on l'havia començada, a la UB, amb l'obtenció del doctorat en filosofia i ciències de l'educació l'any 1990. Immediatament després de la seva primera llicenciatura va començar la seva activitat docent. Des del setembre de 1986 ha estat professor de Blanquerna, on ha exercit la major part de la seva carrera universitària. Cal destacar que va ser el cap d'estudis de l'Escola Universitària Blanquerna i el primer degà de la

Facultat de Psicologia i Pedagogia Blanquerna, càrrec que deixà l'any 1996. En el si de Blanquerna, i compaginant-ho amb les seves obligacions de degà, va assumir la direcció de l'Escola de Mestres Blanquerna de l'any 1994 al 1996.

Ha estat professor visitant de tres universitats dels Estats Units d'Amèrica (EUA). A la Ohio University l'any 1990, a la Case Western Reserve University l'any 1991 i a la Colúmbia University l'any 1993. També cal fer esment d'una estada als EUA amb una beca de la Fundació Eisenhower dins un programa d'anàlisi del sistema universitari i educatiu d'aquell país. Aquesta beca li va permetre de recórrer multitud de centres d'educació superior i entendre la diversitat de models i enfocaments del sistema universitari nord-americà.

La seva trajectòria acadèmica i investigadora l'ha dut a formar part de multitud d'institucions, de comitès científics i de grups de treball. La seva carrera investigadora, al voltant de la psicologia de l'educació, queda resumida en els 43 articles científics i els 12 llibres que ha publicat.

La seva tasca en els òrgans de govern de la URL ha estat llarga i extensa. Va

Aspecte de la sala d'actes d'ESADE durant el discurs d'agraïment del Dr. Gallifa

ser el primer secretari general d'aquesta universitat l'any 1991, en el moment de la seva fundació. Des d'aleshores ha exercit aquest càrrec fins al passat estiu. Han estat, doncs, quinze anys al capdavant de la secretaria general. A part d'això, l'any 1994 li fou encarregat el vice-rectorat de gestió acadèmica, càrrec que també ha exercit fins fa pocs mesos. Sense treure cap mèrit a la resta d'unitats del rectorat de la URL de l'any 1994, el vice-rectorat de gestió acadèmica tenia la responsabilitat d'impulsar, representant-lo davant l'Administració, el procés de creixement i consolidació de l'oferta acadèmica de la URL. Sense cap mena de dubtes, uns temps ben difícils.

El seu pas per la majoria d'òrgans de govern de la universitat l'han fet testimoni de les grans decisions que s'hi han pres en aquests primers quinze anys d'història del nostre projecte conjunt. Si m'ho permeteu, la història de la nostra universitat recordarà la importància del binomi format pel rector Gassiot i el secretari general Gallifa.

En Josep és home tranquil, de tracte fàcil, amb un fi sentit de l'humor, que

mostra a aquells a qui té confiança; amic dels seus amics fins a l'extrem. Ara inicia una nova etapa de servei a la universitat des de les seves renovades responsabilitats de professor i d'investigador. Segurament que ni ell podia imaginar que, quan l'any 1990 assumia la responsabilitat de ser director en funcions de l'Escola Universitària Blanquerna, iniciava una trajectòria de gestió universitària que s'allargaria setze anys sense interrupció, portant-lo a ser el titular dels càrrecs de gestió universitària que hem anat esmentant. Setze anys al servei de la universitat que han deixat empremta. Et desitgem, doncs, Josep, molta sort en aquesta nova etapa que ara comences. Estem convençuts que, a partir d'ara, serem coneixedors de la teva faceta més científica i que els teus profunds coneixements sobre psicologia i pedagogia afloraran encara més.

Et transmetem la nostra més cordial i sincera enhorabona pel reconeixement de la teva tasca i que avui el Patronat de la URL públicament expressa amb el lliurament de la Medalla d'Or de la nostra universitat. Per molts anys!

PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb Moia o el Moianès o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim tres apartats: discos, revistes i diaris.

Discos

En l'apartat de discos, aquesta vegada ens referim al DVD *El musical!*, que reproduceix l'espectacle tingut al parc la nit del 13 d'agost passat. És una producció de Xevi Crespià. Es pot adquirir, per exemple, a Calçats Ruaix.

Revistes

En l'apartat de revistes i començant per les editades a Moia o rodalia, hem vist:

—el número 10 (15 setembre 2006) de «Moia més», butlletí de l'Ajuntament de Moia, amb 8 pàgines de temàtica municipal;

—el número 4 (tardor 2006) de «La Revista de la Gent Gran del Moianès», editada per la Diputació de Barcelona, amb 12 pàgines de temàtica moianesa;

—el número 85 (setembre-octubre 2006) de «Tretze Veus», portaveu del Servei de Catequesi de l'Arxiprestat del Moianès, amb 4 pàgines de temàtica catequística.

Passant a les revistes editades a fora, hem vist:

—el número de 31-8-2006 de «L'Enllaç», setmanari gratuït dels anoiencs, amb una ressenya (p. 18) del llibre *Obra poètica* de Manuel Bertran i Oriola, signada per Lleonard del Rio (Igualada);

—el número 1059 (setembre 2006) de «Cavall Fort», amb un article divulgatiu de Maria Àngels Petit i Mendizàbal (titulat *De la cabana rodona a la casa quadrada*) i les habituals col·laboracions del ninotaire Picanyol;

—el «Full Diocesà» de Solsona-Vic del 3-9-2006, amb un article de Mn. Carles Riera titulat *Un apunt del país de Jesús*, i el del 10-9-2006, amb una breu nota sobre el llibre *P Francesc Sagrera i Riera, escolapi, educador i contemplatiu*, de Mn. Ramon Roca i Sallas.

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre cronològic i, si no diem res, es tracta del diari manresà «Regió 7»): d'interès per a Moia i rodalia i la seva gent:

—1-9-2006 («El 9 Nou»): «Anna Henestrosa, ciclista de Moia, va aconseguir el triomf final a la Copa d'Espanya de ciclisme femení amb dues victòries. Diumenge va ser homenatjada pel seu equip, el CC Montgrí - Delfín Verde Costa Brava».

—5-9-2006: «La caiguda d'un arbre causa un foc a Moia (polígon industrial)».

«M'agrada més escoltar la gent que punxar-la», breu entrevista a Maria Cinta Carrera i Valldeoriola, moianesa coordinadora d'infermeria, dins la secció «Gent de casa».

—6-9-2006: «Futbol: Manresa, Moià i Artés es disputaran per la Diada la primera edició de la Copa Bages».

—7-9-2006: «Triatló: Núria Padrisa i Carme Tort van ser segones *ex aequo* a Banyoles».

—8-9-2006: «Calders convida tothom a celebrar quatre dies de festa». «L'Estany celebra la seva festivitat amb un ampli ventall d'actes». «Castellterçol s'omplirà de parades de la fira ramadera i agroalimentària».

—8-9-2006 («El 9 Nou»): «Un aparats accident a Moià provoca només un ferit lleu». «David Sánchez s'enduu la Copa Catalana de BTT Màster 30». «Núria Padrisa, segona a la triatló de Banyoles».

—9-9-2006: «L'Estany comença a celebrar la festa major amb molta participació». «Calders entra de ple en els dies forts de la seva festa». La «meteoimatge» és una posta de sola a Moià, fotografia tramesa a la redacció per Carles Illa.

—12-9-2006: «Castellterçol s'omple per la fira ramadera i agroalimentària». «Ja fa 27 anys que venem el "Regió 7", des que va començar», breu entrevista a Josep Reixach i Baró, cansalader i botiguer de Cal-

ders, dins la secció «Gent de casa». «Futbol: El Manresa, guanyador de la Supercopa del Bages amb gran rèplica del Mojà».

—14-9-2006: «El Mojà lidera la Primera Divisió de petanca».

—15-9-2006 («El 9 Nou»): «La cova de les Toixoneres de Mojà ensenya la vida dels neandertals. Les recents excavacions han tret a la llum restes dels animals amb què s'alimentaven. Mojà planteja fer un museu de les coves del Toll i de les Toixoneres». «Una escola per a un poble. Després de 35 anys, Collsuspina torna a tenir un equipament educatiu»

—16-9-2006: La «meteoimatge» és una nuvolada sobre Sant Julià de Cerdanyola i el Pedraforca, foto enviada a la redacció per Carles Illa.

—19-9-2006: «L'educació demana temps, paciència, il·lusió i voluntat», breu entrevista a Lourdes Castells i Centelles, mestra de Calders, dins la secció «Gent de casa».

—20-9-2006: «El pastisser Elies Miró, de Castellterçol, premiat com a millor jove artesà innovador».

—21-9-2006: «Mossos i policies del Bages es troben a Mojà».

—22-9-2006: «Motor: Les 24 Hores de Mojà **fan trenta** anys. La prova de resistència tindrà 160 pilots en 40 equips, demà al Circuit Verd».

—23-9-2006: La «meteoimatge» és l'església de Mojà a la llum d'una posta

Fertilaiser

Tratamiento de patologías
y nutrición vegetal

PRODUCTES PER A LA JARDINERIA I L'AGRICULTURA

FERTILITZANTS I FITOSANITARIS PER AL MANTENIMENT I LA CURA DE:

- Plantes verdes
- Plantes ornamentals
- Plantes d'interior i d'exterior
- Arbres
- Arbusts
- Gespa

Amb l'assessorament d'Enginyers Tècnics Agrònoms per a les aplicacions adequades

c/ Paraires, 3 - Pol. Ind. El Prat - 08180 Mojà - Tel. 93 820 76 88 Fax. 93 830 09 08 Email. info@fertilaiser.com

de sol, fotografia tramesa a la redacció per Carles Illa.

—25-9-2006: «Motor: La pluja trasbals les 24 Hores de Moià. El Team Ausió s'imposa en un Circuit Verd que es va haver de reduir diversos cops per l'aigua».

—27-9-2006: La «meteoimatge» és una nuvolada sobre Castellterçol, foto enviada a la redacció per Joan Capdevila.

—28-9-2006: «Les explotacions agràries del Moianès han disminuït el 57% en deu anys». La «meteoimatge» és una nuvolada sobre Calders, fotografia tramesa a la redacció per Conxita Cap-sada.

—30-9-2006: «Som un país que copia de fora», entrevista a Marcel·lí Antúnez, artista multimèdia, signada per Pilar Peiró; també es destaca: «L'actor moianès reflexiona sobre el seu darrer espectacle, "Protomembrana"». Dins la «Revista», secció «Històries de Bages», hi ha un reportatge, amb text de Francesc Comas i fotografies de Jordi Comellas, sobre les coves del Toll: «Moianesos, els primers bagencs. Les restes humanes més antigues trobades a les coves del Toll corresponen al paleolític mitjà, quan Europa era habitada per l'home de Neandertal, cap al 50.000 aC».

—1-10-2006: «L'equip Cèltic Copes i Música 2, campió sènior a les 24 Hores de Moià».

—3-10-2006: «Sóc dels últims veterinaris de poble que queden», breu entre-

vista a Just Serra i Coma, veterinari i ramader de Calders, dins la secció «Gent de casa». «Castellterçol celebra el concurs de gossos d'atura». La «meteoimatge» mostra uns raïms en una vinya d'Artés, foto enviada a la redacció per Carles Illa.

—4-10-2006: «Calders començarà a urbanitzar tres carrers». «Sessió de CC. OO. per a immigrants, avui a Moià».

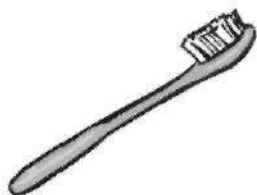
—5-10-2006: «Calders remodela instal·lacions de la zona esportiva».

—6-10-2006 («El 9 Nou»): «Podi del ciclista moianès Jaume Morales al Gran Premi Sport Ter de Girona».

—10-10-2006: «Hem d'intentar fer arribar l'art a la mainada», breu entrevista a Daniel Téllez i Batlle, president del Cercle Artístic del Moianès, dins la secció «Gent de casa». «L'Estany impulsa un cicle de teatre litúrgic medieval per revitalitzar el monestir. "L'Assumpció de l'Estany" inaugura el cicle».

—12-10-2006: «La Caixa de Manresa ha signat una aportació de 1.000 euros perquè l'associació Rusc i Avets adapti un taller de paper reciclat artístic». La «meteoimatge» és un arbre grandios a la serra de Bufadors (Ripollès), fotografia tramesa a la redacció per Carles Illa.

—13-10-2006: La «meteoimatge» és una abella damunt una flor en un jardí de Moià, foto enviada a la redacció per Carme Roura.

CLINICA DENTAL

Dr. Marc Pujol Comajoan

ODONTOLOGIA GENERAL-URGÈNCIES
ORTODÒNCIA-IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3r. 2a.

Tel. 93 830 06 98

08180 MOIÀ

LA FONT DE SANT PATLLARI

Encara que el nom de Patllari costi una mica de pronunciar, la font de Sant Patllari és molt bonica; l'aigua, molt fresca —dos bons raigs—; l'entorn, molt net i ben endreçat. Està situada a la vall de Camprodon.

Sant Patllari és el patró de Camprodon, i per això varen donar aquest nom a la font.

Antigament a Moià també hi havia moltes fonts a prop del poble. Feia de bon anar-hi, tot passejant. La font de l'Ocella (o Aucella), la de la Senyora (a Castellnou), la del Prat, la del Gai, la de Cal Gira, la del Molí d'en Pujol, la de Bossanya, la del Riu, la de la Serra (dins la propietat de la Coma), la del Termenal (cap al Molí del Perer), la de la Falcia, les de la Tosca... Algunes encara ragen.

Aquesta de Camprodon està situada ben a prop del camp de golf, envoltada de castanyers, alts i gruixuts i plens de fulles. A banda i banda de la font hi ha uns pedrissos on poder seure. Ben asse-

gudes hi cabrien moltíssimes persones; hi ha també dues taules rodones de pedra.

Ben bé a sobre de la font, dintre una capelleta amb una reixa, hi figura una imatge petita de la Mare de Déu de Montserrat. Vora seu, esculpit en un monòlit, hi ha un vers de Joan Maragall, de l'any 1901. La primera estrofa diu:

*A l'hora que el sol es pon
bevent al raig de la font
he assaborit els secrets
de la terra misteriosa.*

El paisatge entorn de la font és magnífic: es veuen muntanyes espesses d'arbres que, arribada la tardor, trenquen de color; camps a punt de sembrar, i cases de pagès escampades per aquí i per allà.

Una petita excursió per la muntanya et fa passar la tarda feliç.

D. Fonts

GCM Garden Center Moianès

Composicions florals i plantes d'interior
Articles de decoració

Plantes de temporada
Arbres i arbusts

Complements de jardineria
Projectes de nous jardins i manteniments

Carretera N-141, Km. 21,9 (Hostal de la Grossa)
08180 - Molà (Barcelona)

Tel: 93 830 93 35
Fax: 93 830 93 36

www.gardenmoianes.com
garden@gardenmoianes.com

NECROLÒGIQUES

ADÉU-SIAU A SEBASTIÀ RAFART

El dia 10 de setembre va morir de malaltia en Sebastià Rafart i Marfà. En memòria seva reproduïm el paràgraf inicial de l'homilia que va llegir el celebrant en el seu enterrament i l'escriu del recordatori, redactat per la seva néta Mariola.

Per a les exèquies del nostre germà Sebastià hem escollit unes lectures que ens parlen, entre altres coses, del treball i del repòs. I és que ell, en el seu periple de setanta-cinc anys en aquest món, va treballar molt. En primer lloc, com a mestre d'obres; en segon lloc, com a hortolà i apicultor, tot per pujar honradament la seva família; en tercer lloc, com a moianès de soca-rel (de cal Camilo), disposat sempre a col·laborar en les coses del poble. Així especialment cal destacar la seva activitat, durant una colla d'anys, com a gerent del Servei d'Aigües de Moià, càrrec en què no va plànyer temps ni esforços, fins al punt que, tot treballant per buscar aigua cap a Passareu, va patir, com molts recordem, un greu accident, en què estigué a punt de morir. (Recordo que, passat el trauma, un dia em va dir, amb l'humor que el caracteritzava: «Sí, he estat a punt d'anar a veure sant Pere.») El seu

interès per la terra que el veié néixer es va plasmar també en activitats lúdiques: la seva participació, de jove, en l'Esbart Dansaire i després el contacte habitual amb la natura. Per tot això, va ser un home molt popular. Afegim-hi que, malgrat ser de complexió forta i valenta, amagava un cor tendre, disposat sempre a fer favors, i un sentit innat envers l'ordre i la dretura.

*M'acaben de dir que tot s'ha acabat,
i llàgrimes dolces
dels ulls que tan bé t'havien mirat
han començat a brotar.
Tu m'havies ensenyat
a estimar la meua terra,
a ballar la sardana
i aquell munt de consells
que mai no podré perdre.
Recordaré sempre més aquelles*

estones

*que vam passar anant a caçar,
buscant bolets pel bosc
o mentre m'ensenyaves a puntejar.
Quan et recordi, no ho faré amb
enyorança,
sinó amb l'alegria d'haver-te conegut.
Sabré de bolets, hortalisses i abelles,
i tot, gràcies a tu.
Un petó, avi.*

DECÉS DE MN. SEBASTIÀ FÀBREGAS

El dia 4 de setembre va lliurar l'ànima al Creador Mn. Sebastià Fàbregas i Capdevila, prevere que cada vegada més s'havia vinculat a Moià, on passà els darrers anys. Heus ací la seva biografia, llegida en el funeral, celebrat a l'església parroquial de Moià el dia 5 de setembre:

Va néixer a Sabadell el 25 d'abril de 1925. Estudiada la carrera eclesiàstica, fou ordenat prevere el 31 de maig de 1952, en una multitudinària ordenació

Mn. Sebastià amb el cardenal Gantin

sacerdotal tinguda a l'estadi de Montjuïc durant el Congrés Eucarístic de Barcelona. Fou nomenat vicari de les parròquies del Santíssim, de Sabadell (1952), i del Sagrat Cor, de Barcelona (1954). Fou nomenat rector de Sant Joan de Mediona (1957), on des de 1961 continuà com a adscrit. Des de 1975 fou adscrit a Lliçà de Vall i des de 1992 constà com a prevere jubilat. Amb la partició de l'arxidiòcesi de Barcelona, trià la incardinació a la nova diòcesi de Terrassa (2004).

A principis dels anys setanta, el bisbe Modrego encomana a Mn. Sebastià Fàbregas de posar en marxa la primera casa de colònies que hi haurà en les diòcesis catalanes. I, així, ell compra la masia de Garfís, que incloïa les runes de l'antic mas de la Monjoia, i ho converteix, amb el nom de Montjoia, en un establiment pioner i modern, tant pel que fa a les instal·lacions com als mètodes educatius que s'hi utilitzen. La dedicació a aquesta tasca, que comporta molt esforç físic i moral, li provoca una pèrdua de la salut i li han d'amputar una cama. Això era a mitjan dècada dels setanta. Així coneix la reflexoteràpia podal, gràcies a la qual es refà i, entusiasmat, es dedica

en cos i ànima a aquesta pràctica sanitària. Pel març de 1983 n'organitza el primer curs, activitat que va continuant sempre. A Roma, soluciona un problema de lumbàlgia del cardenal Gantin, el qual l'invita a preparar els missioners perquè puguin dur aquesta tècnica als països on treballen; així comencen els cursos a la Ciutat Eterna, que també continuaran fins avui. A partir d'aquest moment, s'obren centres de reflexoteràpia en divuit països, on sona el nom de Moia. Abans de morir, deixa constituïda una fundació, els membres de la qual volen continuar l'esperit que l'animava a ell i que es resumeix en les paraules evangèliques que ell repetia sovint: «aneu per tot el món predicant la Bona Nova i guarint els malalts».

TRASPÀS DE MARTÍ MAS

El dia 25 de setembre ens deixava en Martí Mas i Forcada, encara jovenàs. En record seu publiquem les següents notes (la primera, signada per Joan Roca i Sallàs; la segona, per Rosa M. T.; la tercera, per C.O.M.):

Inesperadament ha mort en Martí Mas de Castellnou. Per a mi era molt bon amic i ens unia el fet de ser tots dos fills de moliners. En la nostra infantesa i joventut vàrem conèixer a fons els molins hidràulics, ofici actualment extingit.

Pera ell, Castellnou de la Plana i la seva història era com l'amor de la seva vida.

Era home bo i amable. Quan el Cor Parroquial va fer la representació de la història de Castellnou allà mateix i amb molt èxit, ell des de l'ombra ho va fer possible, dedicant-hi molt esforç i responsabilitat, tal com era el seu fer: estimar i servir sense cap pretensió. La seva mort ha estat molt sentida.

Tot passant per davant de Castellnou de la Plana m'ha semblat veure una llum que provenia del terra. Ah!, deu ser el bon Martí, o no, perquè ell ja no hi és. Ens has deixat a tan sols un mes i escaig de poder gaudir de la teva merescuda i desitjada jubilació. Benvolgut amic, el teu record perdurarà intensament en els nostres cors. Et trobarem molt a faltar. Un dolç petó.

Adéu, Martí, te n'has anat deixant el cor ple d'amargura. La teva figura no s'esborrarà pas. Galant, tenies un cor molt gran per a estimar i ajudar. Són tants els tendres records que no t'has emportat ni esborrat, que en els ulls hi he d'eixugar llàgrimes. Ànima beneïda, descansa en la pau del Senyor.

L'ISIDRE DE CA L'AMALRIC ENS HA DEIXAT (22-8-06)

De tant en tant trobem en la nostra vida persones que sobresurten del que és normal, persones excepcionals, d'aquelles que només n'apareixen de vegades. L'Isidre Clapers, l'Isidre de Ca l'Amalric de Castellterçol, ha estat, almenys per a mi, una d'aquestes.

Vaig conèixer-lo un hivern dels anys cinquanta quan jo estava a Castellterçol estudiant i refent la meua salut. Cada dia anava a dinar a la fonda més important del poble —coneguda com a Cal Malric, però en realitat Ca l'Amalric—, la casa més antiga de la població. En acabar la guerra civil —en la qual va resultar greument ferit— i després de sortir alliberat d'un judici de guerra, l'Isidre es va fer càrrec d'aquest negoci familiar que havien iniciat els seus pares i el desenvolupà i féu créixer.

A Cal Malric no solament s'hi menjava molt bé i a un preu raonable, sinó que a la vegada era un lloc *amb caliu*, on coincidien tota mena de persones, de totes les condicions socials: pagesos, propietaris rurals, empresaris, viatjants, obrers, estiuiejants... L'Isidre —ajudat sempre per la seva muller, Dolors Gallés— tenia no tan sols el menjar adequat per a cadascú (les tripes del diumenge per als pagesos de la comarca eren llegendàries), sinó també el comentari i la broma pertinent en cada moment, tot i el lògic nerviosisme de la feina. Cal Malric era molt més que una fonda i un restaurant. I l'Isidre, molt més que un cuiner.

Entre el dinar i el sopar l'Isidre trobava temps per a llegir, escriure, visitar llocs interessants de la comarca i fins i tot treballar, d'una manera intuïtiva, l'esultura. És així com va descobrir amb el seu amic Almirall diferents llocs arqueològicament importants del Moianès (entre els quals un cementiri del segle II prop de la masia del Criac), i com va preparar i posar en pràctica moltes idees, entre altres, i amb la meua ajuda, el marcatge d'un itinerari a peu entre Castellterçol i l'ermita de Sant Sadurn.

Per poc que et relacionessis amb ell, l'Isidre et mostrava contínuament detalls del seu vessant d'home interessat per l'arqueologia, la història i el desenvolupament del seu poble. Era un home per damunt de tot obert a tot i a tothom i la seva fonda era el *vehicle* que el posava en contacte amb un variat món exterior i que li va fer tenir tants i tants amics.

Al cap dels anys i a causa d'una malaltia coronària important, l'Isidre va haver de tancar la fonda i, a partir d'aleshores, en lloc d'acceptar una vida tranquil·la i sense més preocupacions que la de cuidar la seva salut, va treure enfora tot el potencial *ó'home universal* que portava a dins i va desenvolupar i ajudar a desenvolupar tota una sèrie d'activitats: des dels reculls històrics —sobretot amb referència a Castellterçol—, al treball de la fusta, la pintura, i la posada en marxa de projectes locals com el del grup Amics del Castell Terçol, del qual va ser durant molts anys el fundador i l'ànima. La dedicació a la pintura fou especialment important en aquesta fase, tant a nivell personal, amb tota una sèrie de dibuixos i quadres de diversos temes —entre els quals les masoveries del terme—, com en l'organització de trobades de pintors, els concursos de pintura ràpida i les exposicions amb motiu de la festa major.

En el meu cas concret, l'Isidre va ser la persona que, quan la meua família adquirí el castell de Castellterçol, no solament ens animà a obrir-lo al públic i a organitzar-hi actes culturals a l'estiu, sinó que fou ell personalment qui tingué una part molt activa en el desenvolupament d'aquest projecte. Ell em donava contínuament idees i jo intentava d'anar-les posant en pràctica. Recordo que una vegada vaig dir-li: «Isidre, si et plau, dóna'm les idees d'una en una perquè no em deixes temps per a realitzar-ies...»

Sortosament, de moltes d'aquestes activitats hi ha documents que l'Isidre havia anat arxivant i conservant, deixant-nos així un llegat que, ben gestionat, pot ser molt interessant per a conèixer el desenvolupament de Castellterçol i el nostre entorn en general en aquests anys de canvis constants en què estem vivint.

Isidre, els teus amics et volem agrair totes les bones estones que ens has fet passar i tots els projectes que hem desenvolupat gràcies a les teves idees, a la teva innata creativitat i al teu entusiasme. I esperem que el recull gràfic que has anat guardant durant tants d'anys seveixi per a recordar la teua memòria i per a intentar que les properes generacions puguin seguir el teu exemple.

Gràcies, Isidre.

Josep M. De Anzizu Furest
Amics del Castell Terçol

LLEURE I CULTURA

A més dels actes ressenyats en l'article «Festes de setembre», anotem:

—Dissabte dia 2 de setembre a les sis de la tarda, a l'auditori de Sant Josep, concert del pianista José Menor, amb obres de Bach, Britten, Chopin, Prokòfiev, Frank i Ginastera, acte organitzat per Joventuts Musicals.

—El diumenge dia 24 de setembre, caminada de l'Alt Urgell al Solsonès (per l'antic camí d'Oliana a Cambrils), acte organitzat pel GEMI.

—El diumenge dia 1 d'octubre, XV Festa Bastonera, organitzada pels Bastoners de Moià.

—El dissabte dia 7 d'octubre a les sis de la tarda, a l'auditori, concert titulat «Tangosophy», pel grup Garúa (clarinet, acordió i guitarra), acte organitzat per Joventuts Musicals.

—Dies 7 i 8 d'octubre, a Collsuspina: sisena edició de la fira «Moianès, turisme i lleure», amb els següents actes, el dissabte: concurs de botifarra (joc de

cartes); animació infantil i berenar; exposició de fotografies antigues de Collsuspina i manualitats dels casals d'avis del Moianès; cantada d'havaneres pels Cantaires de l'Esplai de Moià; exposició itinerant de l'Ecomuseu del Moianès; concert de la Coral de Moià i concert de música clàssica amb joves intèrprets del Moianès; suca-mulla; actuació del grup de gospel «Twocats pel gospel». Actes del diumenge: caminada; fira; ball de bastons (falconers de Castellcir i grallers de Monistrol) i ball de gegants i camacurts de la ZER; presentació de la comarca convidada (Pallars Sobirà); conferència «Pobles i camins: el camí ral de Collsuspina», pel Dr. Jaume Font Garolera, geògraf osonenc; inauguració de les obres de condicionament del camí ral; classe oberta de hip-hop; vermut i jam session de percussió; animació infantil; balls de saló participatius; actuació de l'esbart Rosa d'Abril (Castellterçol); actuació de l'escola municipal de dansa Somnis (Moià); actuació de Sergi

Actuació dels bastoners a la plaça Major

i Guillem (guitarra i veu); dansa oriental; actuació de la Coral Castellterçol; corre-foc infantil. A més, mostra de destinacions turístiques, d'empreses turístiques del Moianès, d'empreses de lleure, circuit d'esports d'aventura, mostra d'entitats del Moianès, mostra de comerç local, jocs infantils, tallers per a infants i adults. Val a dir que aquesta fira moianesenca va tenir molt èxit de públic.

—Divendres dia 13 d'octubre a les nou del vespre, a l'Ateneu de Moià, celebració del Correllengua 2006 al Moianès, amb un sopar típic dels Països Catalans, seguit d'un concert. El Correllengua prosseguí el diumenge següent a migdia, a Castellcir, amb l'actuació de Gegants i Camacurts més Grallers de Castellar del Vallès, lectura del Manifest 2006, actuació dels Bastoners de Castellcir i danses de l'esbart infantil Rosa d'Abril de Castellterçol.

EXPOSICIONS

Artistes moianesencs han exposat recentment o encara exposen en diverses poblacions. Així:

—Montserrat Soler, a Castellcir, del 2 a l'11 de setembre, amb pintures titulades «Equilibri de la vida».

—Marina Berdalet, a Manresa (22 de setembre - 1 d'octubre), amb les sèries titulades «Interiors capturats», i a Súria (també del 22 de setembre a 1 d'octubre), amb el conjunt titulat «Traços del gest».

—Joan Vilajoana, a Girona, del 3 d'octubre al 3 de novembre, sota el lema «Obra recent».

—García-Iglesias, a Torroella de Montgrí, del 13 al 30 d'octubre, amb diversos quadres.

NOUS CURSOS

Durant el setembre la Cultura de la Dona va organitzar un curs de ioga, cada dimecres a la tarda, a Can Carner. I, a partir de l'octubre, organitza més sessions de ioga, com també de gimnàstica, francès, dansa del ventre i manualitats.

Semblantment, per al 23 d'octubre, una excursió a Andorra.

A finals de setembre van començar els cursos de l'escola d'anglès Level, al c/ del Forn, 15-17, tel. 93 820 83 66. També els de l'escola Enjoy It, tels. 93 820 82 64 i 93 830 02 15 (Mercè Grau).

El 30 de setembre començaren les inscripcions a l'agrupament escolta («el cau»).

Per l'octubre ha obert l'escola municipal de dansa Somnis, situada a la ctra. de Manresa, 33. Informació: tel. 93 830 00 00 (ajuntament).

El dia 5 d'octubre començava a l'Ateneu un curs de trapezi fix.

El dia 11 d'octubre, al mas Vila-rasa, un curset de *country - line dance*, cada dimecres al vespre, amb durada de tres mesos.

Des del novembre, amb el lema de «Tant com puc», s'ofereixen activitats per a conèixer la natura, cada dissabte al matí. Informació: tel. 651 92 19 70.

PERSONALS

La jove moianesa Núria Reynés i Molist ha obtingut la Llicenciatura en Economia per la Facultat de Ciències Econòmiques de la Universitat Pompeu Fabra. L'enhorabona a la nova professional.

Mn. Francesc Xavier Arumí i Sala, rector de Moià i de l'Estany, ha estat nomenat pel senyor bisbe arxiprest del Moianès, en substitució de Mn. Joan Sarra-bassa i Faja, que ha estat destinat a un altre arxiprestat. Ja és la segona vegada que Mn. Arumí assumeix aquest càrrec. Li desitgem èxit.

NOTES SUPLICADES

Els familiars de Conxita Clusella i Estebanell (a.c.s.) agraeixen les mostres de condol rebudes arran de la seva defunció.

La família Mas-Forcada dóna les gràcies per l'acompanyament experimentat amb motiu de la defunció de Martí Mas i Forcada (e.p.d.).

FESTES COETÀNIES

El diumenge dia 8 d'octubre es va celebrar la festa dels seixantins moianesos. Dinou persones, més acompanyants, van fer al matí una caminada fins a l'embassament del Molí Nou, on esmorzaren, i més tard es van traslladar al restaurant de la Guàrdia de Calders per a un dinar de germanor.

El diumenge següent, 15 del mateix mes, van celebrar llur festa coetània els setantins, participant en la missa de dotze a la parròquia i reunint-se després en un àpat amical.

Per molts anys a uns i altres.

MISCEL·LÀNIA

El divendres dia 15 de setembre a dos quarts de deu del vespre es va fer a l'església parroquial una vetlla de pregària «en l'entorn de Taizé».

El dilluns dia 25 de setembre tingué lloc al gran teatre del Liceu de Barcelona Tacte de lliurament de les Creus de Sant Jordi d'enguany. Entre les dedicades a entitats, en fou lliurada una a l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal, associació a la qual està afiliada LA

TOSCA. Amb aquest guardó la Generalitat reconeix la tasca de l'ACPC, en el vint-i-cinquè aniversari de la seva fundació, i, lògicament, la de tots els seus associats, que promouen la comunicació, la llengua i la cultura.

El diumenge dia 8 d'octubre va estacionar a Moià (plaça de Sant Sebastià) un vehicle del Departament de Salut de la Generalitat destinat a fer acapte de sang per als hospitals.

L'Associació Rusc i Avets prepara per als dies 8-17 de desembre, al Casal de Moià, una exposició amb motiu del seu vint-i-cinquè aniversari.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Izan Thomas Valle Rodríguez, fill de Carlos Juliol i de Diana Carolina, dia 25 d'agost.

Wally Cisse, fill de Mamadou i de Minata, dia 25 d'agost.

Xavi López i Bautista, fill de David i de Montserrat, dia 1 de setembre.

David Cama i Auret, fill de David i de Maria Rosa, dia 1 de setembre.

Victoria de la Cruz Gómez, filla de

Els seixantins davant la Guàrdia

José Ramon i de Carmen Victoria, dia 3 de setembre.

Edgar Ordóñez i Jaumejoan, fill de Jordi i de Vanessa, dia 4 de setembre.

Noa Carrillo i Valldeoriola, filla de Dani i d'Olga, dia 5 de setembre.

Júlia Juncadella i Lluch, filla de Josep Maria i d'Anna, dia 6 de setembre, a Terrassa.

Paula Díaz i Vila, filla de Robert i de Sílvia, dia 20 de setembre.

Elvira Homs i Castany, filla de Joan i d'Àngels, dia 27 de setembre.

Bernat Gómez i Bover, fill d'Eduard i d'Imma, dia 28 de setembre.

L'enhorabona als venturosos pares.

Casaments

Lluís-Maria Ferrer i Tarter (natural i veí de Mojà) amb Gemma Gómez i González (natural de Barcelona i veïna de Mojà), dia 16 de setembre.

Jordi Rafart i Roca (natural de Vic i veí de Mojà) amb Cristina Ruiz Gabaldón (natural i veïna de Barcelona), dia 26 de setembre.

Oriol Pros i Casany (de Sant Feliu de Codines) amb Mercè Prat i Surroca (natural i veïna de Mojà), dia 30 de setembre, a l'Estany.

Felicitem els nuvis.

Defuncions

Mn. Sebastià Fàbregas i Capdevila, de vuitanta-un anys, dia 4 de setembre.

Concepció Clusella i Estevanell, de

vuitanta-tres anys, vídua de Joan Vihas i Gay, dia 7 de setembre.

Sebastià Rafart i Marfà, de setanta-cinc anys, dia 10 de setembre.

Pere Barceló i Riera, de vuitanta-tres anys, dia 15 de setembre.

Perpètua Casas i Balaguer, de vuitanta-nou anys, vídua de Josep Miralpeix i Vila, dia 17 de setembre.

Martí Mas i Forcada, de seixanta-quatre anys, dia 25 de setembre.

Elena Naspler i Ferrer, de quarantaset anys, dia 25 de setembre, a Palau-solità i Plegamans (però era filla de Mojà i fou enterrada al cementiri moianès).

Carme Tiana i Margalef, de vuitantatres anys, vídua de Pere Recasens, dia 13 d'octubre.

Al cel sien. Donem el condol als seus familiars.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar abans del 20 de novembre, en què tancarem l'edició. Demanem que hom ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Mojà, finals de carrera, festes familiars, activitats d'entitats, etc. Gràcies.

També valdria la pena que els subscriptors ens informessin dels canvis de domicili o de titularitat de la subscripció, a fi d'evitar extraviacions dels exemplars que enviem per correu.

moiadent

ODONTOLOGIA I PRÒTESIS

ODONTOLOGIA GENERAL
SOLUCIONS ESTÈTIQUES
IMPLANTS

PRÒTESIS SOBRE IMPLANTS
PRÒTESIS FIXES
PRÒTESIS AMOVIBLES

C/ Sant Sebastià, 1-3 - 08180 MOIÀ - Tel. 93 820 76 64

**Per a dents
més blanques**

DENTIBLANC

El dentífric amb extracte de papaia,
d'enèrgica acció emblanquidora.

**DENTS NETES,
BLANQUES I
BRILLANTS**

Demani consell farmacèutic.